

מדת בדת

שינון הדף היומי בדרך קצרה

לע"צ הגאון רבי יוסף דב בן מרן
רבי יצחק זאב סולבייצקי זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 164 פרשת משפטים תשפ"ג

נזיר כז-לג

ליום אחד ואינם טעונים לחם. **גמרא** ר' יוחנן אומר שמה שאשה לא מדירה את בנה זה הלכה בניזיר,

דף כט ר' יוסי בר' חנינא אמר בשם ר"ל שרק האב מדיר את בנו שהוא חייב לחנכו במצוות אך אשה אינה חייבת לחנך את בנה, ולר' יוחנן מוכן שמדיר רק את בנו ולא את בתו שזה הלכה בניזיר, אך לר"ל קשה שהאב ידיר את בתו שהרי הוא חייב לחנכה, ויש לומר שר"ל סובר שאין האב חייב לחנך את בתו, ולר' יוחנן מוכן שזה הלכה בניזיר אך אינו יכול להדיר את בנו בנדר, אף לר"ל מדוע לא יוכל להדיר את בנו כי חייב לחנכו, ויש לומר שאכן הוא יכול להדירו והמשנה אומרת בדרך לא מיבעיא שלא רק בנדר האב יכול להדיר שאין לו ניוול בו אלא אפילו בניזירות שיש לו בה ניוול האב יכול להדירו בה, ולר' יוחנן מוכן שהקרובים יכולים למחות שזה גם נכלל בהלכה בניזיר, אך לר"ל שזה דין חינוך מדוע הקרובים יכולים להתערב לאב בחינוך, ויש לומר שחינוך כזה שמתכווה בו אינו מחויב חינוך ולכן הם יכולים למחות בו, ולר' יוחנן שזה הלכה בניזיר מוכן שכשהבן מגלח הוא עובר על איסור הקפה אך איך יתכן שדין חינוך ידחה את איסור הקפת הראש, ויש לומר שר"ל סובר שאיסור הקפת כל הראש הוא מדרבנן ודין חינוך מדרבנן דוחה את איסור הקפת כל הראש, ולר' יוחנן מוכן שהוא יוכל להביא קרבן אך לר"ל קשה איך הוא יביא קרבן הרי זה כחולין בעזרה, ויש לומר שלר"ל איסור שחיטת חולין בעזרה הוא רק מדרבנן, ולר' יוחנן מוכן שכשנטמא הבן הוא מביא קרבן ציפרים והכהן אוכל ממה שמלך אך אם זה רק מדרבנן איך יכול הכהן לאכול מליקה הרי זה נבילה, ויש לומר שר"ל סובר כר' יוסי בר' יהודה שאין דין שחיטה לעוף מהתורה וחולין שנשחטו בעזרה הוא רק מדרבנן, אך קשה ששנינו בברייתא שר' יוסי בר' יהודה אומר שחטאת העוף שבאה על הספק אינה נאכלת שכתוב **והזב את זובו לזכר ולנקבה** ומקשים זכר לנקבה שכמו שזכר מביא רק על ודאי כך נקבה תביא רק על הודאי, וכמו שזכר מביא על הספק כך נקבה מביאה על הספק וכמו שזכר ממין שהוא מביא על הודאי הוא מביא על הספק כך נקבה מביאה על הספק מהמין שהיא מביאה על הודאי, ואין לומר שכמו שזכר מביא קרבן הוא נאכל כך נקבה תביא קרבן והוא יאכל **עמוד ב** כי בזכר זה רק איסור אחד של חולין בעזרה ואילו בנקבה זה ב' איסורים והיינו איסור נבלה ואיסור חולין בעזרה א"כ ר' יוסי בר' יהודה סובר שיש שחיטה לעוף מהתורה וכן יש איסור חולין בעזרה מדאורייתא, ורב אחא בר רב איקא דוחה שכוונת הברייתא שנראה כשני איסורים היינו איסור מדרבנן.

לכאורה זה תלוי במחלוקת תנאים שרבי סובר שיכול להדיר את בנו בניזירות עד שיביא ב' שערות, ור' יוסי בר' יהודה סובר שרק עד שיגיע לעונת נדרים, ורבי סובר שזה הלכה בניזיר א"כ יכול להדירו אפילו אחר שהגיע לעונת נדרים, אך ר' יוסי בר' יהודה סובר שזה רק כדי לחנכו במצוות וא"כ כשהגיע לעונת נדרים הוא כבר יצא מרשותו ואינו יכול לחייבו בניזירות, ויש לדחות שלכו"ע זה הלכה בניזיר ונחלקו בדין של מופלא הסמוך לאיש שלרבי זה רק מדרבנן וא"כ באה ההלכה בניזיר מדאורייתא ודוחה את הדרבנן, ולר' יוסי בר' יהודה מופלא הסמוך לאיש הוא מדאורייתא וההלכה בניזיר לא דוחה את כוחו, או שלכו"ע האב מדיר רק מדרבנן כדי לחנכו במצוות ומופלא הסמוך לאיש זה מדרבנן ורבי סובר שדין חינוך דוחה את דין מופלא הסמוך לאיש, ור' יוסי בר' יהודה סובר שחינוך דרבנן לא דוחה את דין מופלא הסמוך לאיש.

לכאורה נחלקו רבי ור' יוסי בר' יהודה כמו המחלוקת של התנאים בברייתא שהיה מעשה שאביו של ר' חנינא הדירו בניזיר והביאו לפני ר"ג והוא בדיק אותו אם הביא ב' שערות ור' יוסי אומר שהוא בדיק אותו אם הוא הגיע לעונת נדרים, ואמר לו ר' חנינא רבי אלי תצטער לבדקני, אלא אם קטן אני אהיה בשביל אבא, ואם גדול אני אהיה בשביל עצמי ועמד ר"ג ונשקו על ראשו ואמר מובטח אני בזה שיהיה מורה הלכה בישראל וכך היה, ולכאורה לר' יוסי בר' יהודה מוכן שהוא אמר אם קטן אני אהיה בשביל אבא כי הוא אינו יכול כלל לידור קודם שהגיע לעונת נדרים, אך לרבי שאומר עד שיביא ב' שערות מדוע הוא אומר אם גדול אני אהיה בשביל עצמי הרי גם אם הגיע לעונת נדרים הוא עדיין ברשות אביו להזירו, **דף ל** ויש לומר שהוא אמר אם גדול אני אהיה בשביל אבא ואהיה בשביל עצמי ואם הביא ב' שערות קודם לכן הוא בניזירות של עצמו ואח"כ הוא בניזירות של אביו, אך אם הביא תוך כדי שהוא אמר את זה אמנם לר' יוסי בר' יהודה הוא כבר הגיע לעונת נדרים ואין לאביו כח להזירו, אך לרבי אין לו תקנה עד שישב את נזירותו וגם את של אביו.

דף כז רב פפא אמר לרב שימי בר אשי שאם נאמרה הלכה שניתן להפריד דוקא במעות סתומים, א"כ מה ששנינו לקמן שרשב"ג אומר שאם הביא ג' בהמות ולא פירש, הראויה לחטאת תקרב חטאת והראויה לעולה תקרב עולה והראויה לשלמים יקרב שלמים, והרי לדברין בהמה לא נחשבת כמפורשת, אמר רב שימי שכמו שבקינים נאמר גזירת הכתוב **ולקח ועשה** שהם מתפרשים בלקיחת הבעלים או בעשיית הכהן **עמוד ב** א"כ גם בקרבן נזיר לא יתכן לומר שהבהמה של חטאת תקרב עולה כי היא נקבה.

רב המנונא מקשה על מה שנאמר לעיל שבהמה בעלת מום נחשבת כסתומה, ששנינו לקמן מתי בן מגלח על נזירות אביו שאם הוא ואביו היו נזירים והאב הפריש מעות לנזירותו ומת, ואמר הבן הריני נזיר על מנת שאגלח על נזירות אבי אם היו לו מעות סתומות ילכו לנדבה ואם היתה לו בהמה מופרשת החטאת תמות והעולה תקרב עולה והשלמים לשלמים, ומשמע אפילו בעלת מום, ויש לדחות שמדובר בתמימה אך לפ"ז בעלת מום היא כסתומה, א"כ קשה מדוע כתוב מעות סתומים יפלו לנדבה שיכתבו חידוש יותר שאפילו בהמה אם היא בעלת מום יביאו ממנה לנדבה, ויש לומר שאכן בעלת מום אינה קדושה אלא לדמיה א"כ זה כלול במעות, ורבא מקשה שיש ברייתא שלומדים מהפסוק **קרבנו** שיוצא בקרבנו ולא בקרבן אביו, ואין לומר שאינו יוצא בקרבן אביו רק כשהפריש מחמורה ורוצה להביא לקלה, או שאביו הפריש לקלה והוא רוצה להביא לחמורה אך מקלה על קלה או מחמורה על חמורה יכול להביא, וכתוב **קרבנו** שיוצא רק בקרבנו ולא בשל אביו, ואין לומר שאינו יוצא רק בבהמה שהפריש אביו אך יצא במעות שאביו הפריש שהרי שנינו שאדם מגלח על נזירות אביו בזמן שהן סתומים ולא כשהם מפורשים,

דף כח בא הפסוק לומר **קרבנו** ולא קרבן אביו, ואין לומר שאינו יוצא במה שהפריש אביו מחמור על חמור או מקל על קל אך יצא בקרבן שהפריש לעצמו מחמור על קל או מקל על חמור, ולומדים מהפסוק **קרבנו על חטאתו** שהקרבן צריך להיות לשם חטאו, ואין לומר שלא יוצא אפילו מקל על קל ומחמור על חמור שמצאנו שאם הפריש בהמה על חלב אינו יכול להביאה על דם וכן אם הפריש על דם אינו יכול להביא על חלב אך יצא במעות שהפריש מקל על קל או מחמור על חמור ואפילו מקל על חמור ומחמור על קל כמו שמצאנו שאם הפריש מעות לחטאת חלב יכול לשנות לחטאת דם ומעל אך כיפר, ואומר הפסוק **על חטאתו** שהיה הקרבן לשם חטאתו, וכתוב בברייתא בהמה שהפרישה ומשמע אפילו בעלת מום, ויש לדחות שמדובר בתמימה אך בעלת מום היא כמעות שהפרישם, ולפ"ז מה שכתוב מעות שהפריש ולא כתבו חידוש יותר בהמה בעלת מום שהפרישה, יש לומר שבהמה בעלת מום היא ראויה רק לדמים א"כ היא כלולה במעות.

משנה אם נזרק הדם על אחת הבהמות שאשתו הביאה הבעל אינו יכול להפר, ור"ע סובר שאפילו אם לא נזרק אלא רק שחטו אחת מבהמותיה אינו יכול להפר, וכל זה דוקא בקרבן טהרה אך בקרבן טומאה יכול להפר שהוא יכול לומר איני יכול לחיות עם אשה מנוולת, ור"מ אומר שגם בתגלחת הטהרה יכול להפר שהוא אומר איני יכול לחיות עם אשה מגלחת. **גמרא** משנתינו לא כדעת ר"א שסובר שתגלחת מעכבת וא"כ כל עוד שלא גילחה היא אסורה ביין ויש לה ניוול א"כ גם כשקרבן קרבנותיה יכול להפר, **עמוד ב** ונחלקו התנאים שת"ק של המשנה סובר שהיא מותרת ביין מיד בזריקת הדם ואין לה יותר ניוול לכן לא יפר, ור"ע סובר שגם בנשחטה לא יפר משום הפסד קדשים, ור' זירא מקשה שהכהן יכול לזרוק את הדם שלא לשמה והבשר יהיה מותר באכילה כמו ששנינו שכבשי עצרת ששחטן שלא לשמן או לפני זמנן הדם יזרק והבשר יאכל אך בשבת לא יזרוק ואם זרק הוא ריצה להקטיר את האימורין במוצ"ש, ויש לומר שאכן אם שחט עולה ושלמים יכול לזרוק את הדם שלא לשמה ויהיה כשר אך אם שחט את החטאת בתחילה סובר ר"ע שהבעל אינו יכול להפר שהרי שנינו שאם גילה על אחת משלשתן יצא.

ר"מ סובר שהבעל אומר יכול לחיות עם אשה מגולחת ות"ק סובר שהיא יכולה ללבוש פאה נכרית, אך ר"מ סובר שכיון שהיא מזוהמת היא מגונה לבעל ולא נוה לו בפאה נכרית.

משנה איש יכול להדיר את בנו בניזירות אך אשה לא, ואם גילה או גילחיהו קרוביו או שמיחה או מיחו בו קרוביו אם היתה לו בהמה מופרשת החטאת תמות והעולה תקרב עולה והשלמים לשלמים, ויאכלו ליום אחד ואינם טעונים לחם ואם היו לו מעות סתומים יפלו לנדבה, ואם המעות היו מפורשים דמי החטאת ילכו לים המלח ולא נהנים ולא מועלים בהם ומדמי העולה יביאו עולה ומועלים בהם, ומדמי השלמים יביאו שלמים ויאכלו

משנה איש מגלח על נזירות אביו אך לא אשה והיינו שאם היה אביו נזיר והוא הפריש מעות סתומים על נזירותו ומת ואמר הבן הריני נזיר על מנת שאגלח על מעות אבא, אך ר' יוסי אומר שזה נופל לנדבה וזה לא נקרא שהוא מגלח על נזירות אביו, ולר' יוסי המקרה הוא שהיו הוא ואביו נזירים ואביו הפריש מעות סתומים לנזירות ומת, הבן יכול לגלח על המעות של אביו. **גמרא** ר' יוחנן אומר שמה שהבן מגלח על נזירות אביו זה הלכה בנזיר, אך קשה שהמשנה באה לחדש את דין ירושה שרק הבן יורש ולא הבת, ויש לומר שהיינו אומרים שבהלכה נאמר יורשים וגם בת בכלל **עמוד ב** קמ"ל שאינה בכלל.

הסתפקו אם רבנן חולקים על ר' יוסי ואם נאמר שהם חולקים האם הם חלקו על הרישא שרלבנן מגלח גם בנוזר בחיי אביו או על הסיפא שרלבנן אינו מגלח בנוזר לאחר מיתה, ויש להוכיח מהברייתא שאומרת כיצד איש מגלח על נזירות אביו שאם אביו היה נזיר והפריש מעות לנזירותו ומת ואמר הריני נזיר על מנת שאגלח על מעות אבא הוא מגלח עליו אך אם היו הוא ואביו נזירים ואביו הפריש מעות ומת לר' יוסי יפלו לנדבה ולר"א ור"מ ור' יהודה הוא מגלח על מעות אביו, א"כ משמע שרבנן נחלקו גם על הרישא וגם על הסיפא.

רבה מסתפק אם היו לו ב' בנים נזירים אם נאמרה הלכה שהקודם לגלח זוכה או שנאמר בהלכה שזה ירושה וא"כ יחלקו לשנים, ועוד הסתפק רבה אם אחד הוא בכור והשני פשוט האם זה הלכה וא"כ אין צריך יגלח לפי חלקו או שזה ירושה וא"כ יגלח רק לפי חלקו ויקח פי שניים או שאפילו אם נאמר שזה ירושה אך רק בחולין נוטל פי שניים ובהקדש לא יטול פי שניים, או שכיון שקנה את זה לגילוח אין הבדל בין הקדש לחולין, וכן יש להסתפק אם אביו נזיר עולם והוא נזיר סתם או שאביו נזיר סתם והוא נזיר עולם האם נאמרה הלכה בסתם נזירות או שאין הבדל, ואם נכריע ששניהם זה נזירות טהרה אך מסתפק רב אשי במקרה שאביו נזיר טמא והוא נזיר טהור או שאביו טהור והוא טמא, ונשאר בתיקו.

פרק בית שמאי

משנה לב"ש הקדש טעות זה הקדש,

דף לא לב"ה הקדש טעות אינו הקדש, ונחלקו במקרה שאדם אמר השור השחור שיצא מביתי הראשון יהיה הקדש ויצא שור לבן, לב"ש חל הקדש ולב"ה לא חל או שאמר דינר זה שיעלה בידי ראשון יהיה הקדש ויצא של כסף לב"ש הוא הקדש ולב"ה אינו הקדש, או שאמר חבית יין שתעלה בידי ראשונה תהיה הקדש ועלתה של שמן לב"ש חל הקדש ולב"ה לא חל הקדש. **גמרא** ב"ש למדו תחילת הקדש מסוף הקדש שכמו שתמורה חלה אפילו בטעות כך הקדש חל בטעות, וב"ה סוברים שרק תמורה חלה שהיא סוף הקדש אך אי אפשר להחיל הקדש בטעות, ויש להקשות לב"ש שאם אמר זה תחת זה בחצי היום, האם זה נעשה תמורה אחר חצי היום, וכן כאן הרי הוא אמר שור שחור שיצא ראשון לשחורים וא"כ שור לבן לא כלול בהקדש הזה, ורב פפא אומר שלב"ש עיקר כוונתו היא על הראשון, אך קשה שהוא אמר מפורש שור שחור ואם יש לו רק שחור אחד הוא התכוון בעיקר על הראשון שיצא שאי אפשר לקרוא עליו ראשון לשחורים, ויש לומר שיש לו כמה שחורים והוא התכוון לאחד מכם, ולב"ש עיקר דעתו היא על הראשון ולב"ה כיון שהוא אמר שחור ראשון א"כ כוונתו רק לראשון לשחורים כי הוא לא אמר מי שיצא בראשון, ורבא מברניש הקשה לרב אשי שלב"ש זה לא הקדש טעות אלא הקדש בכוונה שהוא התכוון לראשון, ויש לומר שזה נקרא טעות שהוא הטעה בדיבורו כאילו נזח לו רק בשחור, ולרב פפא יוצא שלב"ש בטעות גמורה אינו הקדש, אך יש להקשות ששנינו בברייתא שב"ה אמרו לב"ש שמי שנזיר בנוזר ונשאל לחכם והתיר לו והיתה לו בהמה מופרשת תצא ותרעה בעדר והיינו שבטעות חל אלא חל, משמע שב"ש סברו שבטעות חל ולכן ב"ה הקשו עליהם, וי"ל שב"ה טעו בדעת ב"ש שהם סוברים שהקדש חל בטעות ואמרו להם ב"ש שזה לא בגלל שחל הקדש בטעות אלא שהוא הטעה בדיבורו, אך לכאורה יש להוכיח ממה שחלקו בברייתא שהלכו בדרך **עמוד ב** והלך אחד מולם ואמר אחד הריני נזיר שזה פלוני והשני אמר הריני נזיר שזה לא פלוני ואמר השלישי הריני נזיר שאחד מכם נזיר והרביעי אמר הריני נזיר שאין אחד מכם נזיר והחמישי אמר הריני נזיר שכולכם נזירים לב"ש כולם נזירים, ורואים שלב"ש חל הקדש גם בטעות ורב פפא למד שאכן יש הוכחה מהברייתא הזו אך במשנה של שור שחור ניתן לבאר שזה לא טעות.

אביי מבאר במחלוקת ב"ש וב"ה שלא מדובר שאמר בבוקר קודם שיצא השור אלא בצעהיים שכבר יצא השור והוא אומר שהשור השחור שיצא מביתי ראשון יהיה הקדש, ואמרו לו שמי שיצא ראשון היה לבן ואמר אם הייתי יודע שהלבן יצא לא הייתי אומר שחור, וכוונתו היתה על מי שיצא אפילו לבן ולכן לב"ש הוא הקדש, ולב"ה אינו הקדש אך לפ"ז קשה שבדינר זה כתוב דינר שיעלה, ויש לשנות שעלה וכן בחבית של יין יש לשנות שעלתה.

רב חסדא אומר ששור שחור בין לבנים הוא כחוש וכתם לבן בשור שחור הוא ליקוי, ולכאורה יש להוכיח שהמשנה אומרת שאם אמר שור שחור שיצא מביתי ראשון ואדם מקדיש בעין רעה, ובכ"ז אמרו ב"ש שהלבן הוא הקדש, ואם נאמר שבעין יפה הוא מקדיש מובן שחל על הלבן, אך מהמשך המשנה משמע שכשאמר דינר זהב ויצא של כסף שחל ההקדש אף שכסף הוא גרוע, ואם נאמר שבעין רעה מקדיש א"כ מדוע באמר חבית של יין ועלה של שמן חל ההקדש הרי שמן משובח יותר, אך יש לומר שמדובר בגליל שיש יותר חשוב להם משמן, אך קשה מהרישא לדעת רב חסדא, ורב חסדא אומר שהוא דיבר בשור של חרישה שהלבן משובח מהשחור, וכן מוכח גם מדברי רב חסדא ששור שחור טוב לעורו ואדם לבשרו ולכן לחרישה וא"כ מה שהוא אמר ששחור כחוש מלבן זה בשור של חרישה אך לעורו שחור עדיף.

משנה הנודר נשאל לחכם והוא אסר לו מונה את הנזירות משעה שנדר ואם הוא נשאל לחכם והוא התיר לו והיתה לו בהמה מופרשת תצא ותרעה בעדר והוכיחו מזה ב"ה שזה הקדש טעות ולא חל ולכן תרעה בעדר, אמרו להם ב"ש וכי אין אתם מודים במעשר בהמה שכשקרא לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי שכולם קדושים, אמרו ב"ה שלא השבט קידשו שהרי אם קרא לשמיני או לשנים עשר עשירי אינו קדוש, אלא התורה שאמרה שהעשירי קדוש אמרה שגם התשיעי והאחד עשר קדושים.

דף לב גמרא משנתינו לא כר' יוסי ולא כרבנן שנחלקו במי שנדר ועבר על נזירותו לא נזקקים לו אלא א"כ ימנה איסורו כמו הימים שנהג בהם היתר, ולר' יוסי מספיק ל' יום, ואם משנתינו כרבנן קשה מנזירות מועטת שמונה משעה שנדר ואם המשנה כר' יוסי קשה מנזירות מרובה שר' יוסי אמר שמספיק ל' יום, וניתן לפרש שהמשנה כר' יוסי והיא דברה בנזירות מועטת, או שהמשנה כרבנן ויש לבאר שאין הכוונה משעה שנדר אלא כמשעה שנזר והיינו שימנה שוב,

ר' ירמיה אומר שיש ללמוד מדעת ב"ש בהקדש בטעות לדעת ב"ה שאם לב"ש כשהתברר שלא חלה הנזירות הבהמה יוצאת לרעות בעדר א"כ גם לב"ה אף שהם מודים שתמורה בטעות היא תמורה אך זה דוקא כשעיקר ההקדש קיים, אך אם נעקר עיקר ההקדש גם התמורה לא תחול.

ר"נ סובר שאם חל על ט' וי"א רק בטעות אלא כשהוא מתכוון לכך ורב חסדא ורבה בר רב הונא סוברים שחל בטעות וכ"ש שמתכוון לכך, ורבא הקשה לר"נ שכשב"ש הביאו רביה לב"ה ממעשר הם לא ענו שאין להוכיח ממעשר שאינו קדוש בכוונה, ורב שימי בר אשי אומר שמה שב"ה לא ענו להם כי זה כ"ש שאם מעשר שלא חל בכוונה חל בטעות הקדש שחל בכוונה ק"ו שיחול בטעות, אך יש לדחות שהקדש תלוי בדעת המקדיש ולכן לא חל בטעות אך מעשר שתלוי במנין חל בטעות.

משנה מי שנדר נזירות והלך להביא את הבהמה ומצא שהיא נגנבה, ורצה להשאל לחכם אם הוא נזר קודם שהיא נגנבה חלה הנזירות, **עמוד ב** ואם הוא נזר אחרי שנגנבה אינו נזיר כי זה היה טעות, ובה טעה נחום המדי כשעלו נזירים מהגולה ומצאו שביהמ"ק נחרב אמר להם לו ידעתם שביהמ"ק נחרב האם הייתם נזירים ואמרו לו שלא והתיר להם, אך כשזה בא לפני שאר החכמים הם אמרו שמי שנזר קודם חורבן הוא נזיר ומי שנזר אחר חורבן אינו נזיר כי זה טעות.

גמרא רבה אומר שמה שנחלקו ר"א ורבנן לגבי נולד שלר"א פותחים בנוולד ולחכמים לא פותחים בנוולד, ושטפו החכמים את ר"א וחזרו בו לשיטתם, ורבא אומר שאף שלא פותחים בנוולד אך פותחים בתנאי נולד והיינו במקרה שאומרים להם אילו היו באים ואומרים לכם שנחרב ביהמ"ק הייתם נזירים והיינו גם במקרה שנדרו קודם חורבן, ורב יוסף אומר שהוא היה אומר לנזירים הם שכתוב **היכל ה' היכל ה' המה** על מקדש ראשון ומקדש שני וידעו שיחברו אך יש לומר שהם לא ידעו מתי יחברו, ולאביי הם ידעו גם מתי יחברו **שכתוב שבועים שבועים נחתך על עמך ועל עיר הקדש**, והיינו ד' מאות ותשעים, שבית שני היה ת"כ שנה ועוד ע' שנה של גלות בבל, אך יש לומר שאמנם ידעו שיחברו אך לא ידעו באיזה יום.

משנה אם הלכו בדרך ובא אחד מולם ואמר אחד הריני נזיר שזה פלוני והשני אמר הריני נזיר שאינו פלוני והשלישי אמר הריני נזיר שאחד מכם נזיר והרביעי אמר הריני נזיר שאין אחד מכם נזיר והחמישי אמר הריני נזיר שכולכם נזירים, לב"ש כולם נזירים ולב"ה רק מי שלא התקיימו דבריו הוא נזיר, ור' טרפון סובר שאף אחד מהם אינו נזיר ואם אותו אחד הלך לאחוריו ולא יודעים מיהו אינו נזיר, ור"ש אומר שיאמר אם היה כדברי הריני נזיר חובה ואם לא היה כדברי הריני נזיר נדבה. **גמרא** יש להקשות מדוע מי שלא התקיימו דבריו נעשה נזיר הרי הוא אמר שהוא נזיר אם זה פלוני, ואמר רב יהודה שיש לפרש במשנה מי שנתקיימו דבריו הוא נזיר,

דף לג ואביי מבאר שהוא אמר גם אם אינו פלוני אהיה נזיר וכוונת המשנה שלא התקיימו דבריו הראשונים אלא האחרונים.